

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2010

Il-Hames Sena	IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh)	Il-Hin: 20 minuta
----------------------	--------------------------------------	--------------------------

Il-Karta tal-Ghalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

Ir-Rizorsi:

1. It-test li jinqara.
2. Il-karta tal-mistoqsijiet.
3. Riga u lapas.

Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi.

L-għalliema jghidu lill-istudenti li:

1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Il-karta għandha tinzamm wiċċha 'l isfel. ▪ Ser tinqralhom l-istorja <i>Meta n-Nannu Mar Jistad</i>. ▪ Għandhom jisimghu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari. ▪ Ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan il-qari.	3 minuti
2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l fuq. ▪ L-għalliema jaqrawlhom għal darba l-mistoqsijiet waqt li t-tfal jaqrawhom f'qalbhom imma ma jiktbu xejn.	3 minuti
3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l isfel u jisimghu t-tieni qari tas-silta. ▪ Ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan it-tieni qari.	3 minuti
4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Għandhom jergghu jaqilbu l-karta wiċċha 'l fuq. ▪ Għandhom iwieġbu billi jagħmlu sing taht it-twegiba t-tajba. ▪ Jimmarkaw waħda biss għal kull mistoqsija.	5 minuti
5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ser jinqralhom it-test għat-tielet darba. ▪ Jistghu jkomplu xi mistoqsijiet li hallew barra waqt dan it-tielet qari.	3 minuti
6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jiċċekkjaw it-twegibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu	3 minuti

Meta n-Nannu mar Jistad

L-Ewwel Parti

Darba waħda n-nannu Ġuż niżel fuq il-blat biex jistad. Kif wasal fuq il-blat, rama l-qasba, waħhal dudu mas-sunnara, u beda jistenna sakemm forsi jmissu. Dam sagħtejn bl-istess dudu mas-sunnara. Donnu dakinhar il-ħut ma riedx jaf.

Fid-daqqa u l-hin ix-xlief beda jistira u l-qasba bdiet tirtogħod. In-nannu, li kien kwazi raqad bil-qasba f'idu, stenbaħ u tella' l-qasba f'salt. Imma xi jtella' jtella'? In-nannu feraħ tgħidx kemm għax żgur li did-darba kien qabad xi balena!

Wara xi nofs siegħa jissara mal-qasba, in-nannu rnexxielu jressaq dak il-ġgant lejn il-blat. U bl-aħħar tqanziha ħa nifs 'il ġewwa, għalaq għajnejh u ġibed 'il fuq b'kemm kellu qawwa. Il-ħuta rhiet is-saħħa tagħha u n-nannu waqa' bil-qasba b'kollox għal dahru fuq il-blat.

“Innexxieli!” feraħ in-nannu. U hekk kif fetaħ għajnejh u fittex il-ħuta li kien qabad sab li, flok balena, mas-sunnara kien hemm daqsxejn ta' ħuta ċkejnkna kollha kuluri.

“Din x'ħuta hi?” gerger in-nannu. “Dak il-ġbid kollu għal din id-daqsxejn ta' zibġa?! Insomma! Ahjar mix-xejn, hux?” reġa' gedwed f'qalbu n-nannu ftit imdejjaq.

It-Tieni Parti

Hekk kif in-nannu qala' l-ħuta mis-sunnara, u kien se jitfagħha ġol-barmil, din f'daqqa waħda kellmitu u b'lehen irqiq qaltlu: “Isma' hi! Inti se titfagħni hawn ġew lili? Mela mhux qed tarani kemm jien zghira?!” In-nannu Ġuż thawwad għax qatt qabel ma kien sema' ħuta tkellmu.

“Isma' x'se ngħidlek,” reggħet il-ħuta. “Jekk mhux se terġa' tpogġini fil-baħar, se nibdlek fi żring!”

In-nannu aktar thawwad xhin sema' dan. Imma lanqas laħaq fetaħ ħalqu li fid-daqqa u l-hin ma sabx ruħu zghir, aħdar u b'erba' saqajn.

Tgħidx x'qatgħa ħadet in-nanna xhin niżlet ħdejn Ġużi tagħha u ħdejn il-qasba ma kien hemm ħadd ħlief żring. U dak il-hin ma bdiet tisma' xejn ħlief, “Krokk! Krokk! Krokk!”

Ma nafx x'għamel in-nannu biex jerġa' jsir raġel. Imma minn dakinhar kien ħa t-tagħlima li meta jaqbad xi ħuta zghira jitfagħha mill-ewwel fil-baħar!

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2010

Il-Hames Sena

IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigh)

Il-Hin: 20 minuta

Il-Karta tal-Istudenti

L-isem u l-kunjom:

_____

Il-klasi:

_____

IL-MARKA

_____
15

Taqlibx din il-pagna qabel ma jghidulek l-għalliema.

In-numri mmarkati bi stilla * fihom 2 marki.

Meta n-Nannu Mar Jistad

Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba:

L-Ewwel Parti

1.	In-nannu Ġuż niżel fuq il-blat biex	jogħhod jixxemmex
		ilahlah saqajh fil-baħar
		jistad
		jiekol biċċa ħobż biż-żejt
2.	In-nannu	qabad ħuta mill-ewwel
		ma kellux aptit jistad
		ma setax jaqbad ħut
		bidel id-dudu tas-sunnara
3.	In-nannu ħaseb li qabad	ħuta żghira
		ħuta tas-soltu
		balena
		żring
4.	Il-ħuta li qabad kellha ħafna	kuluri
		xagħar
		snien
		swaba'
5.	Meta n-nannu ra x'ħuta qabad huwa ħassu	li għandu jmur jistrieħ
		ferħan se jtir
		ftit imdejjaq
		li ma kellux jerga' jistad
6. *	"In-nannu dam nofs siegħa jissara mal-qasba" tfisser	ma setax itella' l-ħuta
		beda jkelllem lill-qasba
		beda jiċċacċra mal-qasba
		ma setax jisserja

It-Tieni Parti

7.	In-nannu qala' l-ħuta minn mas-sunnara biex jitfagħha	għol-barmil
		fil-baħar
		għo kaxxa
		fuq il-blat
8.	Malli l-ħuta bdiet tkellem lin-nannu, dan	kellimha lura
		beda jieħu pjaċir
		ħarab
		thawwad
9.	Wara li kellmitu l-ħuta n-nannu	inbidel fi żring
		mar id-dar
		kompli jistad
		kiel torta tal-lampuki
10.	In-nannu wiegħeb lin-nanna bil-lingwa	taċ-Ċinizi
		tal-Maltin
		taż-żringijiet
		tal-baleni
11. *	"Fid-daqqa u l-ħin" tfisser	f'daqqa waħda
		bdew idoqqu t-trombi
		sar il-ħin
		tar il-ħin
12. *	It-tagħlima tal-istorja hija li ħuta żghira	m'għandhiex toghma tajba
		ma fihiex ħafna laħam
		għandek thalliha tgħix
		għandha ħafna xewk

- Tmiem il-Karta -

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2010

Il-Hames Sena

IL-MALTI (Il-Kitba)

Il-Hin: Siegha u Kwart

L-isem u l-kunjom: _____ Il-klassi: _____

Il-Marki	Il-Fehim mis-Smigh	Il-Kitba	IT-TOTAL
	20	80	100

Rimarki speċjali mill-ghalliema:

Għall-istudent/a

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb l-isem u l-kunjom, u l-isem tal-klassi.
- Qabel tikteb it-twegiba, ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi twegiba, halliha vojta u kompli l-oħrajn, imbagħad erga' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball, ingassah pulit u erga' ikteb.
- Meta tlesti, irrevedi l-karta kollha mill-bidu biex tirranga xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li ħallejt barra.

Aqra sew l-istorja

Avventura fuq il-Baħar

Jien il-kaptan ta' waħda mil-laneċ tal-Armata Maltija li tiehu ħsieb l-ibhra Maltija naħdem hekk għal dawn l-aħħar sitt snin. Il-baħar inħobbu ħafna, kemm meta jkun kaldu kif ukoll meta jkun imqalleb. Togħgobni r-riħa friska tiegħu. L-hena tiegħi meta minn fuq il-lanċa nkun nista' nara x-xeni ta' Malta. Xi ġmiel il-Port il-Kbir, is-swar, l-irdumijiet, il-Gzejjer ta' San Pawl, Filfla u Kemmuna! **(par. 1)**

Xogħli fuq il-baħar huwa li nsalva n-nies li jsibu ruħhom f' diffikultajiet. Barra dan, xogħli nara li Malta u Għawdex ikunu meħlusa mill-kriminali ta' fuq il-baħar. **(par. 2)**

Ftit taż-żmien ilu jien u xi ħbieb oħrajn konna fuq kajjikk ta' ħabib tiegħi. Ma kontx fuq xogħol. Morna biex niġbdu ritratti tad-dniefel. Kemm nieħu pjaċir meta nkun fuq il-baħar mal-ħbieb! Hekk inkun qed nistrieħ. **(par. 3)**

Irnexxielna niġbdu ritratti sbieħ, mhux biss tad-dniefel qed jaqbzu fuq wiċċ il-baħar iżda wkoll ta' fkieren u anki ta' bram kbir. **(par. 4)**

Meta konna deħlin lura Malta ġratilna biċċa. Kont qed inħares bit-tromba meta f' daqqa waħda lmaħt lanċa li kienet qed tarmi ż-żejt fil-baħar minn tankijiet kbar. Dak il-ħin ftakart fid-dniefel u fil-ħut l-ieħor li miskin kien se jiġi vvalenat. Dik kienet xena orribbli u għalhekk bla telf ta' żmien dawwarna l-kajjikk lejn il-lanċa u b'kemm kelli saħħa bdejt ngħajjat: "Hej hemmhekk! Ieqfu! Ieqfu issa stess!" **(par. 5)**

Imma kif tal-lanċa rawna, irmew it-tankijiet il-baħar, xegħlu l-muturi u ħarbu. Ahna ppruvajna mmorru warajhom iżda l-lanċa tagħhom kienet b'saħħitha wisq u fi ffit tal-ħin sparixxiet wara l-orizzont. Imma ma laħqux għaddew ħames minuti li ma rajniex gejjin b'kemm għandhom saħħa helikopter u lanċa oħra tal-Armata Maltija. Għax malli rajt li mhux se nilhquhom qbadt u ċempilt lil tat-Turretta. **(par. 6)**

L-għada fil-gazzetta kien hemm miktub li mhux talli kienu qed jarmu żejt maħmuġ fil-baħar minn fuq dik il-lanċa, iżda talli kienu wkoll qed jagħmlu kuntrabandu ta' televixins. **(par. 7)**

A. Aqra, ifhem u wieġeb il-mistoqsijiet. Ikteb sentenzi b'Malti tajjeb.

1. Liema minn dawn huma **tweġibiet tajbin**? Immarka ✓ fil-kaxxi t-tajbin biss.

a. Il-kaptan iħobb il-baħar fis-sajf biss.

b. Minn fuq il-lanċa l-kaptan jara xeni ta' Malta.

ċ. Il-kajjikk huwa ta' ħabib tal-kaptan.

d. Ġibdu ritratti tad-dniefel biss.

(marka)

2. Spjega x'inhuwa x-xogħol tal-kaptan. (par. 2)

_____ (2 marki)

3. Għaliex il-kaptan ftakar fid-dniefel u l-ħut l-ieħor meta ra lil tal-lanċa qed jarmu ż-żejt fil-baħar? (par. 5)

_____ (marka)

4. X'għamlu tal-lanċa malli indunaw li xi hadd kien rahom? (par. 6)

_____ (marka)

5. X'għamel il-kaptan malli fehem li huma ma kinux se jilħquhom bil-kajjikk? (par. 6)

_____ (marka)

6. Taħseb li s-suldati Maltin qabdu lill-kriminali tal-lanċa? Kif taf? (par. 7)

_____ (2 marki)

7. X'kienu qed jagħmlu l-kriminali barra li jarmu ż-żejt fil-baħar? (par. 7)

_____ (marka)

8. Taqbel mal-isem tal-istorja li qrajt? Aġhti raġuni biex tispejga għaliex.

_____ (2 marki)

9. Mill-istorja *Avventura fuq il-Baħar* sib kelma oħra li tfisser:

a. gost (par. 3) _____

b. nirrilassa (par. 3) _____

ċ. kerha ħafna (par. 5) _____

d. għebet (par. 6) _____

e. xefaq (par.6) _____

(5 marki)

10. X'tifhem biha "b'kemm għandhom saħħa" fl-istorja li għadek kemm qrajt? (par. 6)

(2 marki)

11. Għal min qed jirreferu dawn il-kelmiet? Aqta' sing taħt it-tajba.

a. Togħgobni r-riħa friska tiegħu. (par. 1)

għall-baħar   **JEW**   għall-kajjikk   **JEW**   għaż-żejt

b. L-hena tiegħi (par. 1)

għall-Armata   **JEW**   għall-kaptan   **JEW**   għall-habib

(2 marki)

12. Aqta' sing taħt il-kelma **li ma taqbilx** mal-oħrajn f'kull linja. Żomm f'moħħok il-baħar. L-ewwel waħda hija lesta.

a.	balena	denfil	<u>kelb</u>	pixxispad	mazzun
b.	vapur	lanċa	kajjikk	dingi	magna
ċ.	ministra	inċova	torta tal-lampuki	tonn taż-żejt	aljotta
d.	malja	kutra	ballun	xugaman	umbrella
e.	ċagħaq	blat	tarmak	ramel	gēbel
f.	kalm	oħxon	ċar	imqalleb	maħmuġ

(5 marki)

B. Dahhal l-artiklu f'din is-silta fuq l-ewwel tas-sena Ċiniza. L-ewwel waħda hija lesta.

Jien u hija **ż-żghir** konna ____ **dar** qegħdin infittxu fuq ____ **internet** dwar ____ **festi** Ċinizi. Hija sab li l-ewwel tas-sena Ċiniza hija ____ **iktar** festa popolari. Tista' tiġi bejn ____ **21** ta' Jannar u ____ **20** ta' Frar. Issa mmorru ngħidu lill-mamà u lill-papà biex ____ **Sibt** li ġej johduna nieklu ikel Ċiniz!

“Tridx ngħidulhom biex immorru nieklu ____ **Ċina** stess?”

(8 marki)

Ċ. Aqta' sing taht it-tajba. L-ewwel waħda hija lesta.

- Id-dubbien għandu (**hames / hamsin**) għajnejn. (5)
- Il-gurilli jorqdu (**erbatax-il / erbatax il-**) siegħa kuljum. (14)
- Serp kobra jista' joqtol (**tnejn u hamsin / hamsa u ghoxrin**) persuna b'daqxejn velenu biss. (25)
- L-ikbar brama li qatt instabet kellha s-swaba' twal (**sitta u tletin / tlieta u sittin**) metru. (36)
- Tiġieġa tbid (**mitejn u tletin / tliet mija u tletin**) bajda kull sena. (230)
- L-iljunfant ixomm l-ilma minn (**tliet / tlett**) mili bogħod. (3)
- Nemusa għandha (**seba' u erbgħin / sebgha u erbgħin**) sinna. (47)

(6 marki)

D. Imla l-vojt. L-ewwel wahda hija lesta.

Id-Dinja Tagħna huwa l-isem ta' programm ġdid fuq it-televixin. Waqt il-programm aħna **naqraw** (minn *naqra*) bil-Malti, _____ (minn *inkanta*) kanzunetti, _____ (minn *nitkellem*) ma' tfal li jiġu jżuruna, u _____ (minn *nagħmel*) kompetizzjonijiet. Ghax ma _____ (minn *tigi*) inti wkoll?

Mela _____ (minn *ċempel lilna*) issa stess! Nisperaw li _____ (minn *narak*)!

(6 marki)

E. Imla l-vojt skont dak li hemm fil-parentesi.

Bhala rigal għal għeluq _____ (kelma wahda għal *is-snin tiegħi*) l-ġenituri tiegħi tawni ġerwa. Jien kont ferhan hafna ghax il-_____ (il-plural ta' *kelb*) inhobbhom hafna.

Illum Linda għandha seba' xhur. Missieri bnielha kamra _____ (kelma wahda għal *iktar kbira*) milli għandha l-_____ (is-singular ta' *qtates*). Jien nagħtiha ilma frisk u ikel _____ (dahhal aġġettiv) ghax inkella tibda _____ (verb mill-għerq *g-r-g-r*). Kull nhar ta' Sibt naħsilha u wara mmorru nimxu _____ (nom minn *nimxu*) qalb ir-raba'.

Lil Linda għallimtha titla' fuq saqajha ta' wara u _____ (verb mill-għerq *f-t-h*) il-bieb. Meta nohrog mal-familja nħalluha għassa mad-dar. Imma hi _____ (in-negattiv ta' *thobb*) toqghod wahedha.

Linda hija l-fessuda tagħna. Tghidx kemm inhobbha u hija _____ (kelma wahda għal *thobb lili*) hafna wkoll.

(10 marki)

F. Aqta' sing taht l-ahjar espressjoni. L-ewwel wahda hija lesta.

1. Id-dar taz-ziju Sandro nbriet xi tliet mitt sena ilu, u kulhadd jghidlu li hija ta'

zmien zemzem

minn zniedu

nofs lehja

2. Claire saret ma tkellem lil hadd, qisha

tellerita

mummja

qanzha

3. Christopher huwa habib ta' veru, u jien nafdah

b'ghajnejja miftuha

b'sebghi f'halqi

b'ghajnejja maghluqa

4. In-nanna tghidx kemm tfahharni. Ghandha

lanzita ghalija

bokka bija

idha iebsa ghalija

(3 marki)

G. Ikteb ittra qasira b'Malti sabih lill-ghalliem li kellek din is-sena biex tghidlu grazzi talli ghallmek.

Għażiż Sur Portelli,

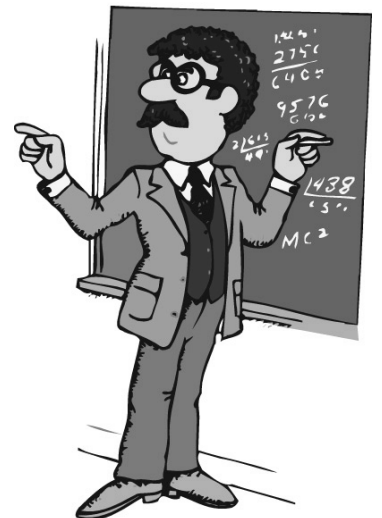

Dejjem tiegħek,

J. Borg

(7 marki)

G. Uża l-immaginazzjoni tiegħek u b'Malti sabih iktab komponiment ta' 120 kelma fuq wiehed minn dawn. Immarka liema titlu se tagħzel.

1. Immagina li inti u l-hbieb tiegħek mortu passiġġata fil-kampanja, smajtu qawwi u rajtu xi haġa niezla mis-sema ...

X'kien dak il-ħoss? X'kien niezla mis-sema? X'għamiltu?

2. Immagina li inti siġra f'nofs ta' pjazza.

X'tara? X'taħseb? X'tixtieq tagħmel?

3. Jien u Jeremy konna qed inhaffru fil-ġnien u sibna injama kbira! Malli qlajna din l-injama minn ġol-hamrija sibna ħofra oħra, u fiha kien hemm tarag' ...

X'għamiltu? Fejn kien iwassal it-tarag'? X'kienet din il-ħofra? X'sibtu fiha?

4. Il-ġurnata tas-Sibt.

Fi x'ħin tqum? X'toqghod tagħmel? Tistudja? Għandek xi passatempi?

(20 marka)
